

Державний заклад
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

матеріали I Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції
**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**27-28 квітня 2022 року
Полтава, Україна**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Рада молодих учених і здобувачів вищої освіти
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ
І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(27-28 квітня 2022 року)

Полтава
Україна

Програмний комітет

Олена КАРАМАН, голова комітету, доктор педагогічних наук, професор, ректор Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Співголови комітету

Анатолій ЖУЧОК, співголова комітету, доктор фізико-математичних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Ярослава ЮРКІВ, співголова комітету, доктор педагогічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Організаційний комітет

Ольга КОРІНСЬКА, голова комітету, викладач кафедри теорії та практики перекладу, т.в.о. голови Ради молодих учених і здобувачів вищої освіти Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Олена ОВЧАРЕНКО, заступник голови комітету, викладач кафедри східних мов, т.в.о. заступника голови Ради молодих учених і здобувачів вищої освіти Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Члени організаційного комітету

Катерина ХРИПУН, здобувач вищої освіти навчально-наукового інституту педагогіки і психології, член Ради молодих учених і здобувачів вищої освіти Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Анна БРАЇЛКО, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри товарознавства, торговельного підприємництва та експертизи товарів, член Ради молодих учених і здобувачів вищої освіти Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

Олег ЧЕРНИШ, асистент кафедри журналістики та видавничої справи, член Ради молодих учених і здобувачів вищої освіти Державного закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

A43 Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти : матеріали І всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції (м. Полтава, 27-28 квітня 2022 року). Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Полтава, 2022. 288с.

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради Державного Закладу «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» від 27 травня 2022 р. (протокол № 10)

Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів, за виклад, зміст і достовірність яких відповідальні автори. Погляди, відображені у публікаціях, не завжди можуть співпадати з офіційною позицією організаторів конференції.

Отрощенко Наталія Леонідівна ДО ПИТАННЯ РОЛІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ У ВОЄННИЙ ЧАС	179
Петришин Людмила Йосипівна ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ	182
Степаненко Вікторія Іванівна ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИМ ОСОБАМ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	185

Тематичний напрям 14

СОЦІОЛОГІЯ

Хацановська Юлія Володимирівна РИНОК ПРАЦІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ.....	189
--	------------

Тематичний напрям 15

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Костира В'ячеслав Олександрович ЗАСТОСУВАННЯ САПР СИСТЕМ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОГО МОДЕЛЮВАННЯ В АВТОМОБІЛЬНІЙ ГАЛУЗІ	193
Бахмут Максим Іванович НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В АВТОМОБІЛЬНІЙ ГАЛУЗІ	195
Безруков Віталій Олексійович ДЕЯКІ ПІДХОДИ ЩОДО РЕМОНТУ АВТОМОБІЛЬНИХ ТРИБОТЕХНІЧНИХ ВУЗЛІВ	198
Василенко Наталія Панасівна ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗАХИСТНИХ МЕТАЛЕВИХ ПЛІВОК НИТРИДА ТИТАНУ	201
Колесніков Валерій Олександрович, Гаврилюк Марія Романівна, Бикадорова Наталія Олексіївна, Колеснікова Єлизавета Борисівна РОЗПІЗНАВАННЯ ЗОБРАЖЕНЬ ЧАСТИНОК ЗНОШУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ ТЕХНІЧНОЇ ДІАГНОСТИКИ В ТРАНСПОРТНІЙ ГАЛУЗІ ТА ЕНЕРГОМАШИНОБУДУВАННІ	205
Гільмдінов Дмитро Романович ДЕЯКІ ПІДХОДИ ЩОДО РЕМОНТУ АВТОМОБІЛЬНОЇ ЕЛЕКТРОНІКИ	209
Колесніков Валерій Олександрович ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЗЕЛЕНОГО ВОДНЮ ДЛЯ РІЗНИХ ТЕХНІЧНИХ ГАЛУЗЕЙ	211
Король Андрій Олегович ЗВАРЮВАЛЬНІ РОБОТИ ПРИ РЕМОНТІ АВТОМОБІЛЬНИХ ДЕТАЛЕЙ	215
Колесніков Валерій Олександрович, Ревякіна Ольга Олександрівна, Васецька Лариса Олександрівна, Колеснікова Єлизавета Борисівна МОДЕЛЮВАННЯ МІКРОСТРУКТУРИ СПЛАВІВ ДЛЯ ПРОГНОЗУВАННЯ	

- Уточнено особливості виплати та доставки пенсій, грошових допомог на період введення воєнного стану.
- Мінсоцполітики спільно з ЮНІСЕФ впроваджують програму грошової допомоги вразливим родинам із дітьми.
- Внутрішньо переміщені особи отримують додаткову грошову допомогу.

Таким чином, сьогодні робота соціального працівника необхідна мільйонам людей, тому що для однієї частини населення війна – це скорочення доходів і втрата деяких накопичень, а для більшості – це питання виживання. Саме соціальна робота допоможе суспільству пережити кризові часи. Відпустити колишнє життя означає почати справлятися із задачами сьогодення. Зараз важче, але наше «зараз» саме таке. Іншого немає. Важко втрачати довіру майбутньому. Сьогодні потрібно вміти просто жити, не втрачати сенс життя, справлятися з почуттям страху і провини. Перспективи подальших наукових розвідок вбачаємо у обґрунтуванні практико-орієнтованих та ефективних форм і методів соціальної роботи з дітьми у післявоєнний час.

Список використаної літератури

1. Слозанська Г.І. Теорія і практика підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи у територіальній громаді: дис. ... д-ра пед.наук: 13.00.05 (231). Тернопільський нац. пед. ун-т. Тернопіль, 2019. 687 с. **2. Лукашевич М.П., Семигіна Т.В.** Соціальна робота (теорія і практика): навч. посіб. Київ: ППК ДСЗУ, 2007, 341 с.

Петришин Людмила Йосипівна,
доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри
соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності
Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
м. Тернопіль, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-4506-1523>

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ

В умовах війни, що триває в Україні діти потребують спеціальної короткострокової та довгострокової допомоги, такої як розшук членів сім'ї, компенсація збитку і соціальної реінтеграції, програми фізично-соціальної реабілітації, участь у програмах розбросення, демобілізації і реінтеграції, а також у рамках здійснення соціальної роботи, надання соціально-педагогічної допомоги, забезпечення правосуддя перехідного періоду (Захист прав дітей у збройних конфліктах, 2022).

Саме тому, одним із найважливіших завдань соціальної/соціально-педагогічної роботи у період військового часу, є надання допомоги дітям учасникам бойових дій та членам їх сімей. Участь військовослужбовців у бойових діях, її наслідки (психологічні, фізичні) та постійне емоційне напруження призводять до перетворення цієї категорії населення у одну із соціально найвразливіших (Бриндіков, 2018). Надзвичайну увагу варто приділяти саме дітям також з огляду на обмеженість їх життєвого досвіду, вразливість та незрілість дитячої психіки. Для дитини непросто зрозуміти, що сталося в родині, місті, країні, що часом призводить до переживання безпорадності, тривоги, навіть до виникнення стресових розладів, а тому вимагають підвищеної соціальної уваги та організації системи соціальної (соціально-

педагогічної) допомоги й комплексної реабілітації (Петришин&Ляшук, 2016).

Попри наявність в Україні законодавчих і нормативно-правових документів щодо здійснення соціального захисту дітей учасників бойових дій та надання їм відповідної допомоги (Закони України «Про додаткові заходи щодо соціального захисту учасників АТО», «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»), вивчення різних їх аспектів вітчизняними (В. Алещенко, Н. Бочкор, Ю. Бриндіков, О. Караман, Л. Ковальчук, К. Левченко, Н. Олексюк, Н. Пономаренко, О. Савченко, В. Турбан, О. Хміляр та ін.) й зарубіжними дослідниками (С. Вільямс, Л. Калхун, Р. Лауфер, В. Холл та ін.), але зауважимо, що наявні проблемні аспекти у соціальній/соціально-педагогічній роботі з дітьми учасників бойових дій,.

Згідно чинного законодавства, учасниками бойових дій є особи, які брали участь у виконанні бойових завдань по захисту Батьківщини у складі військових підрозділів, з'єднань, об'єднань всіх видів і родів військ Збройних Сил діючої армії (флоту), у партизанських загонах і підпіллі та інших формуваннях як у воєнний, так і у мирний час (Бриндіков, 2018). Діти осіб, визнаних учасниками бойових дій, мають право на пільги, встановлені чинним законодавством, на соціальні захист, підтримку та допомогу.

Аналіз наукової літератури дає змогу визначити основні проблеми, які можуть спостерігатися у дітей учасників бойових дій: невротичні реакції (стресове виснаження, порушення сну й апетиту, фобії); порушення когнітивних процесів (пам'яті, мови, мислення); емоційні (часті зміни настрою, страх і недовіра або агресія і дратівливість), поведінкові (усамітнення, протест), функціональні (психосоматичні) розлади; комунікативні проблеми (не сформованість адекватних соціально-комунікативних навичок); порушення сімейної взаємодії (Петрочко, 2011, с. 40).

Бінарною метою соціальної/соціально-педагогічної роботи з дітьми учасників бойових дій є створення сприятливих умов, безпечного середовища, необхідних для розвитку та саморозвитку особистості, для задоволення їх законних інтересів і свобод, реалізації їх права на освіту, сприяння виходу зі складних життєвих обставин та адаптації до умов оточення. На нашу думку, робота з дітьми учасників бойових дій повинна бути завершеною системою, що спирається на сформовану нормативно-правову базу, організаційну структуру, ефективна в застосуванні до різних вікових груп дітей і підлітків та передбачає взаємодію з людьми, які оточують дитину. Вона повинна здійснюватися у сфері сімейних відносин, сфері освіти та середовищі проживання дитини. При цьому повинен бути захищений, по-перше, певний рівень життя дитини (вітальні потреби, фізичне і психічне здоров'я), по-друге, гарантована безпека (фізична, економічна, соціальна), по-третє, право на самореалізацію і розвиток своїх здібностей та можливостей (Петришин&Ляшук, 2016).

Фахова робота соціального працівника/педагога з дітьми учасників бойових дій включає три основні складові: освітню, психологічну та посередницьку. Зміст роботи з дітьми учасників бойових дій можна визначити через основні функції: профілактичну (використання різних профілактичних програм навчання учнів новим формам поведінки, виховання стресостійкості особистості, здатної самостійно, ефективно та відповідально будувати своє життя); консультативну (допомога в об'єктивному погляді на проблемну ситуацію, виборі альтернативних способів реагування, підтримка в момент прийняття рішення та ін.); діагностична (комплексне соціально-психолого-педагогічне дослідження, визначення рівня тривожності особистості тощо) (Бриндіков, 2018; Петришин&Ляшук, 2016; Захист прав дітей у збройних конфліктах, 2022).

Звертаючи увагу на травмуючі проблеми завдані військовими діями, що визначають особливості сімей учасників бойових дій та основні проблеми, які можуть спостерігатися у дітей з них, можна виокремити умови, що забезпечуватимуть ефективність соціальної/соціально-педагогічної роботи: систематичність та комплексність надання соціальної/соціально-педагогічної допомоги їй поетапність; застосування індивідуального підходу відповідно до потреб дитини; налагодження безпечного середовища проживання дитини; проведення просвітницької та консультативної роботи з дітьми, батьками й найближчим їх оточенням; корекційно-реабілітаційна робота з подолання наслідків травмуючих обставин; взаємодія соціального педагога/працівника з різноманітними державними установами і закладами, що забезпечують соціальний захист населення, а також зі всіма учасниками навчально-виховного процесу (Петрочко, 2011; Петришин&Лящук, 2016).

Діти учасників бойових дій є особливою категорією, яка потребує невідкладної комплексної соціальної допомоги, що реалізуватиме бінарну мету, а саме: створення сприятливих умов, безпечного середовища, необхідних для розвитку та саморозвитку особистості, для задоволення їх законних інтересів і свобод, реалізації їх права на освіту, сприяння виходу зі складних життєвих обставин та адаптації до умов оточення. При цьому уся соціальна/соціально-педагогічна робота повинна бути націлена і на увесь спектр найближчого оточення та забезпечувати життєдіяльність і всебічний розвиток дітей учасників бойових дій, попереджуючи при цьому складні соціальні та особистісні проблеми, породжені умовами військових дій на території України.

Список використаної літератури

- 1. Бриндіков Ю. Л.** Потенціал сімейної психотерапії у процесі здійснення реабілітації сімей військовослужбовців-учасників бойових дій. *Професійна освіта: методологія, теорія та технології* : зб. наук. праць / гол. ред. Доброскок І.І. Переяслав-Хмельницький: Я.М. Домбровська, 2018. Вип. 7/1. С. 84 – 97.
- 2. Петрочко Ж.** Теорія і практика соціально-педагогічного забезпечення прав дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах: *автореф. ... д-ра пед. наук, спец.: 13.00.05 - соціальна педагогіка*. К. : Ін-т проблем виховання, 2011. 44 с.
- 3. Петришин Л. Й., Лящук Г. В.** Змістові аспекти соціально-педагогічної роботи із вимушеними переселенцями та їх сім'ями в сучасних соціальних умовах. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія: Педагогіка і психологія*, 2016. № 1(11). С. 40 – 46.
- 4. Захист прав дітей у збройних конфліктах: політика і практика** ЄС. URL: https://ukrainepravo.com/international_law/european_union_law/iashyfkhtuav-ekkyem-ts-ibusmrysh-nrchohknkhash-tsokkhyna-k-tuankhyna-zhf/ (дата звернення: 14.04.2022).

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО І ВСЕУКРАЇНСЬКУ МІЖДИСЦИПЛІНАРНУ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНУ КОНФЕРЕНЦІЮ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ**

Перелік установ і закладів, що взяли участь у роботі конференції:

1. Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
2. Запорізький національний університет
3. Київський національний університет імені Тараса Шевченка
4. Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
5. Міжрегіональна Академія Управління персоналом
6. СЗШ № 84 ім. Б.Й. Гордашевської
7. Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка
8. Український Католицький Університет
9. Фізико-механічний інститут ім. Г.В. Карпенка НАН України

Конференція працювала за такими тематичними напрямками:

1. Аграрні науки
2. Дизайн
3. Економіка та фінанси
4. Журналістика
5. Інформаційні технології
6. Методика викладання (за спеціалізаціями)
7. Освіта
8. Охорона здоров'я
9. Педагогіка
10. Перекладознавство
11. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
12. Психологія
13. Соціальна робота
14. Соціологія
15. Технічні науки
16. Туризм та готельно-ресторанна справа
17. Фізична культура та спорт
18. Філологія
19. Філософія

**Електронний варіант збірника матеріалів конференції розміщений у
цифровому репозиторії Державного закладу «Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка» за посиланням:**

<http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Українською та англійською мовами

Відповідальна за випуск **Ольга КОРІНСЬКА**
Оригінал-макет **Ольга КОРІНСЬКА**
Дизайн обкладинки **Олена ОВЧАРЕНКО**

Адреса оргкомітету та редакційної колегії:
м. Полтава, Україна
E-mail: radalnuconference@gmail.com

